

Белорусский государственный университет

Филологический факультет

Кафедра русской литературы

Аннотация к дипломной работе

«Проблема культуры в русской прозе 1920-х – 1930-х годов (Ю. Олеша
«Зависть», К. Федин «Братья», П. Романов «Товарищ Кисляков»)»

Тишкевич Владислав Александрович

Руководитель Федоров Д.В.

2016

РЕФЕРАТ

Структура и объём. Дипломная работа состоит из введения, двух глав, заключения, библиографического списка, включающего 47 наименований. Полный объём работы – 67 страниц печатного текста.

Ключевые слова: КУЛЬТУРА, КУЛЬТУРНАЯ РЕВОЛЮЦИЯ, КУЛЬТУРНОЕ НАСЛЕДИЕ, ХУДОЖЕСТВЕННАЯ ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ, АВТОРСКАЯ ХУДОЖЕСТВЕННАЯ КОНЦЕПЦИЯ ЧЕЛОВЕКА И МИРА.

Объект исследования – романы Ю. Олеши «Зависть», К. Федина «Братья», П. Романова «Товарищ Кисляков» как наиболее типические явления для литературного процесса 1920-х – 1930-х годов.

Предмет исследования – идеино-философские, этические и эстетические основы индивидуальных авторских художественных концепций культуры и человека культуры, выявленные на уровне конфликтных ситуаций и системы образов произведений, в их соотношении с соцреалистическими догмами.

Цель исследования – на материале избранных произведений определить жанровую специфику, роль и место «культурологического романа» в литературном процессе 1920-х – 1930-х годов, установить парадигму индивидуальных авторских концепций культуры, рассмотреть влияния социального заказа на соцреалистическую литературу и реакцию на него со стороны оппозиционно-настроенных писателей.

Методы исследования: сравнительно-типологический и системно-функциональный анализ.

Научная новизна: дипломная работа представляет собой первое в литературоведении сравнительно-типологическое и системно-комплексное исследование романов К. Федина, П. Романова и Ю. Олеши в ракурсе жанра «культурологического романа».

Полученные результаты: выявлены типы художественных решений проблемы «культура и социализм» в исследуемых произведениях, определена жанровая специфика «культурологического романа».

Практическая значимость работы состоит в том, что её результаты могут быть использованы для дальнейшей разработки заглавной проблемы, а также при изучении истории русской литературы XX века в высших учебных заведениях.

Дипломная работа выполнена самостоятельно.

РЭФЕРАТ

Структура і аб'ём. Уласны аб'ём дыпломнай работы – 67 машинарных старонак, спіс выкарыстаных крыніц налічвае 47 найменняў.

Ключавыя слова: КУЛЬТУРА, КУЛЬТУРНАЯ РЭВАЛЮЦЫЯ, КУЛЬТУРНАЯ СПАДЧЫНА, МАСТАЦКАЯ ПЕРАЕМНАСЦЬ, АЎТАРСКАЯ МАСТАЦКАЯ КАНЦЭПЦЫЯ ЧАЛАВЕКА І СВЕТУ.

Аб'ект даследавання – раманы Ю. Алешы “Зайдрасць”, К. Федзіна “Браты”, П. Раманава “Таварыш Кісякоў” як найбольш тыповыя з’явы літаратурнага працэсса

Предмет даследавання – ідэйна-філософскія, этычныя і эстэтычныя асновы індывідуальных аўтарскіх мастацкіх канцэпцый культуры і чалавека культуры, выяўленыя на ўзоруні канфліктных сітуацый і сістэмы вобразаў твораў, у іх суадносінах з сацрэалістычнымі дормамі.

Мэта даследавання - на матэрыяле выбранных твораў вызначыць жанравую спецыфіку, ролю і месца «культуралагічнага рамана» ў літаратурным працэсе 1920-х - 1930-х гадоў, усталяваць парадыгму індывідуальных аўтарскіх канцэпцый культуры, разгледзець ўплыў сацыяльнага заказу на сацрэалістычную літаратуру і рэакцыю на яго з боку апазіцыйна-настроенных пісьменнікаў.

Метады даследавання: параўнальна-тыпалагічны і сістэмна-функцыянальны аналіз.

Навуковая навізна: дыпломнай праца ўяўляе сабой першае ў літаратуразнаўстве параўнальна-тыпалагічнае і сістэмна-комплекснае даследаванне раманаў Ю. Алешы, К. Федзіна і П. Раманава ў ракурсе жанру «культуралагічнага рамана».

Атрыманыя вынікі: выяўлены тыпы мастацкіх рашэнняў проблемы «культура і сацыялізм» у даследаваных творах, вызначана жанравая спецыфіка «культуралагічнага рамана».

Практычная значнасць працы заключаецца ў тым, што яе вынікі могуць быць выкарыстаны для далейшай распрацоўкі загалоўнай проблемы, а таксама пры вывучэнні гісторыі рускай літаратуры XX стагоддзя ў вышэйшых навучальных установах.

Дыпломнай праца выканана самастойна.

SUMMARY

Thesis: 67 pages, 47 sources.

Keywords: CULTURE, CULTURAL REVOLUTION, CULTURAL HERITAGE, ARTISTIC CONTINUITY, AUTHOR'S ARTISTIC VISION OF MAN AND THE WORLD.

The object of research – novels: Y. Olesha «Envy», K. Fedin «Brothers», P. Romanov «Comrade Kislyakov (Three pair of silk stockings)» as the most typical phenomenon in the literary process of the 1920s – 1930s.

The subject of the research – the ideological and philosophical, ethical and aesthetic foundations of the individual author's artistic concepts of culture and human of culture, identified at the level of conflict situations and the system of image, as they relate to the dogmas of social realism.

The purpose of the research – on the material of selected works determine the specifics of the genre, the role and the place of «cultural novel» in the literary process of the 1920s – 1930s, determine the paradigm of individual author's concepts of culture, descry the impact of social order on the literature of social realism, and reaction to it by the opposition-minded writers.

The methods of the research: comparative-typological and systematic-functional analysis.

The scientific novelty of the research: thesis is the first in literary criticism comparative-typological and systematic-functional novels study of the Y. Olesha, K. Fedin and P. Romanov from the perspective of genre «cultural novel».

The obtained results: identified types of art solutions to the problem «culture and socialism» in the studied works, defined genre specificity of «cultural novel».

The practical significance of the work lies in the fact that its results can be used for further development of the capital problems, as well as in the study of the Russian literature history of the twentieth century in higher education.

The thesis was written on my own.